

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 31

DOM
2018-07-04
Meddelad i Stockholm

Mål nr
13096-18

SÖKANDE

CWT Sverige AB, 556214-9848

Ombud: Advokaten Magnus Myrbäck och biträdande juristen Johanna Tell
Advokatfirman Lindahl KB
Box 1214
251 12 Helsingborg

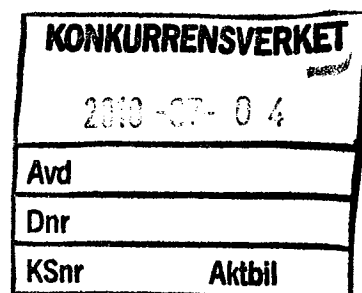
MOTPART

Sveriges Television AB, 556033-4285
105 10 Stockholm

Ombud: Bolagsjuristen Bojana Saletic

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att Sveriges Television AB:s upphandling av resebyråtjänster ska göras om.

Dok.Id 992535

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag–fredag 08:00–16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		
		www.domstol.se/forvaltningsratt		

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Sveriges Television AB (SVT) har genomfört en samordnad upphandling mellan public servicebolagen SVT, Sveriges Radio AB, Sveriges Utbildningsradio AB och Sveriges Radio Förvaltnings AB (PS-bolagen) avseende resebyråtjänster. Upphandlingen har genomförts som ett öppet förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU. Av tilldelningsbeslut den 30 maj 2018 framgår att Egencia Sweden AB (Egencia) tilldelats det upphandlade kontraktet.

CWT Sverige AB (CWT) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts på så sätt att anbudet från Egencia ska uteslutas och i andra hand att upphandlingen ska göras om. CWT yrkar även att förvaltningsrätten ska förelägga SVT att lämna ut Egencias svarsformulär.

SVT anser att ansökan om överprövning ska avslås och att SVT ska få ingå avtal i enlighet med tilldelningsbeslutet. SVT bestrider CWT:s yrkanden att upphandlingen ska rättas alternativt göras om och att förvaltningsrätten ska förelägga SVT att lämna ut Egencias svarsformulär.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Vad förvaltningsrätten har att pröva

CWT har fört fram tre grunder för sin ansökan om överprövning. En av dessa är att kontraktet SVT har upphandlat utgör ett ramavtal och att avtalets löptid överskrider fyra år. Invändningen rör ett fel i det konkurrensuppsökande skedet och förvaltningsrätten prövar därför denna invändning först.

Har ett ramavtal upphandlats?*Vad parterna för fram*

CWT för fram följande. Upphandlingen avser i praktiken en ramavtalsupphandling även om det inte framgår av upphandlingsunderlaget. Det är fråga om en upphandling av tjänster för vilka ett rörligt pris betalas. För dessa finns ingen garanterad volym. Varje avrop av tjänster får därför anses utgöra skilda avrop vilket innebär att upphandlingen i praktiken avser ramavtal.

SVT för fram följande. Upphandlingen avser en tjänst, vars pris beräknas per volym. Den valda ersättningsmodellen kan inte ligga till grund för slutsatsen att det föreligger ett ramavtal. Tjänsten ska vara ständigt tillgänglig och kommer användas för bl.a. bokning och förmedling av resor men också för planering, jämförelse och optimering av resor. I tjänsten ingår även andra delar såsom strategiskt samarbete för att över tid förbättra och effektivisera PS-bolagens resande. Ersättning för tjänsten beräknas utifrån det antal transaktioner som görs, dvs. den totala resevolymen. I anbudsinbjudan har den totala resevolymen, både till belopp och till antal transaktioner, angetts samt att volymen inte har varierat i någon större omfattning mellan åren. Detta innebär att tydlig information avseende kommande användning av tjänsten lämnats. Den valda ersättningsmodellen innebär inte att enskilda avrop görs vid varje tillfälle då tjänsten används. Det sker inte heller någon ytterligare tilldelning av kontrakt varje gång tjänsten används.

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 1 kap. 20 § LOU avses med ramavtal ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren i kontrakt som senare ska tilldelas under en given tidsperiod.

Av förarbetena till LOU (prop. 2015/16:195 s. 514 f.) framgår bl.a. följande. Gränsen mellan vad som upphandlingsrättsligt är ett ramavtal och ett kontrakt är inte alltid enkel att dra. Regeringen konstaterar att det går att i LOU-direktivet se en systematisk skillnad mellan ramavtal och kontrakt. Ett ramavtal fastlägger helt eller delvis villkoren för flera, eventuella framtida anskaffningar under en given tidsperiod (genom kontrakt), medan ett kontrakt avser en faktisk anskaffning. Ramavtalet är typiskt sett tänkt för situationen att en upphandlande myndighet med rimlig grad av säkerhet kan förutse framtida återkommande behov av anskaffningar och vill planera för dessa. Det är dock svårt att närmare ange var gränsen (..) går mellan vad som är att beteckna som ett ramavtal respektive kontrakt i direktivets mening. Det får ytterst bero på omständigheterna i det enskilda fallet hur ett dokument som betecknats som ramavtal ska kategoriseras upphandlingsrättsligt.

Av Kammarrätten i Göteborgs dom den 14 februari 2018 i mål nr 5691-17 framgår att vid en upphandling av tjänster för vilka rörligt pris betalas och där det inte finns en garanterad inköpsvolym får varje användning av tjänsten anses utgöra skilda avrop och avtalet anses utgöra ett ramavtal.

Förvaltningsrättens bedömning

Av anbudsinbjudan framgår bl.a. följande. Avtalets beräknade värde uppgår till ca 142 MSEK för den initiala avtalsperioden. Dokumentet innehåller även en beskrivning av historiska resevolymerna för 2017 avseende de olika bolagen och hur dessa fördelats per produkt i antal transaktioner. Det framgår att PS-bolagen inte kan garantera en exakt volym för olika produkter men historiskt sett har den totala volymen för resor inte varierat i någon större omfattning mellan åren.

Av dokumentet *Svarsformulär och kravspecifikation* framgår under punkten 10.1 att PS-bolagen efterfrågar två olika modeller gällande prissättning och

debitering av arvoden. Den ena avser pris/arvode per transaktion och person och den andra per bokning och person. PS-bolagen garanterar inte de volymer/transaktioner som finns med i Bilaga 2 och som utgör grund för utvärderingen.

Förvaltningsrätten konstaterar att SVT har upphandlat resebyråtjänster som inte bestämts till volym och för vilka betalning kommer ske per transaktion eller bokning som PS-bolagen gör. Förvaltningsrätten anser inte att detta utgör en ersättningsmodell för *en* tillhandahållen tjänst enligt ett kontrakt utan att SVT genom upphandlingen har för avsikt att sluta ett ramavtal från vilket resor och därmed tillhörande tjänster efter behov kan avropas.

SVT har dock fört fram att upphandlad tjänst även innehåller andra delar än resebokning. CWT har inte visat att dessa andra tjänster är upphandlade som ramavtal. Förvaltningsrätten utgår därför från SVT:s uppgifter och att dessa tjänster tillhandahålls inom ramen för ett upphandlingskontrakt. Det finns inga uppgifter om vad PS-bolagen kommer att betala för tjänsterna. Det har dock framkommit att det beräknade värdet på upphandlingen i princip uteslutande grundas på värdet av de resor som PS-bolagen bokar. Avtalet får därför enligt överviktsprincipen i sin helhet betraktas som ett ramavtal.

Är ramavtalets löptid förenlig med LOU?

CWT har fört fram att ramavtalets löptid överstiger fyra år och att skäl för detta saknas. SVT har inte anfört något i detta avseende.

Det framgår av anbudsinbjudan att avtalet är giltigt fr.o.m. 2019-01-01 och är giltigt i 24 månader. PS-bolagen äger rätt att förlänga avtalet vid ett eller flera tillfällen med upp till ytterligare 60 månader.

Vid bedömningen av om ramavtalets löptid är förenlig med LOU ska även löptid som endast kan komma ifråga efter utnyttjande av option tas i beaktande (se Kammarrätten i Stockholms dom den 24 mars 2016 i mål nr 7754-15). Den löptid som förvaltningsrätten har att förhålla sig till är således 84 månader, dvs. 7 år. Löptiden överskrider med råge tillåten löptid enligt 7 kap. 2 § LOU och SVT har inte visat att det finns särskilda skäl för en så lång löptid.

Skadebedömning

Mot bakgrund av att långa ramavtal anses förhindra, begränsa eller snedvrída konkurrensen får CWT anses lida skada genom att inte ha möjlighet att konkurrera om kontrakt under den tid som anses oskäligen (se Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 7754-15 och Kammarrätten i Göteborgs dom i mål nr 5691-17).

Slutsatser

Eftersom felet i fråga har uppstått i det konkurrensuppsökande skedet ska upphandlingen göras om. Med denna utgång saknas anledning att ta ställning till övriga yrkanden och grunder för ansökan.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Jens Andersson
Förvaltningsrättsfiskal

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.